

FLOW I SYGESTIERNE

Dyrlæge Kirsten Pihl, SEGES Svineproduktion og
Chefforsker Lisbeth Ulrich Hansen, SEGES Svineproduktion

Kongressen 2017
Herning

HVEM ER VI?

Lisbeth Ulrich Hansen

Chefforsker

SEGES Svineproduktion

Indretning og test af stalde
til løsgående søer

Indretning og brug af
sygestier

Kirsten Pihl

Senior rådgivningsdyrlæge

Sundhedskontrollen A/O

Rådgivning

Saneringer

Smittebeskyttelse

HVORFOR DETTE FOREDRAG?

Hvorfor fokus på sygestier i det hele taget?

Hvad kan man gøre for at forebygge, at dyret kommer i sygesti?

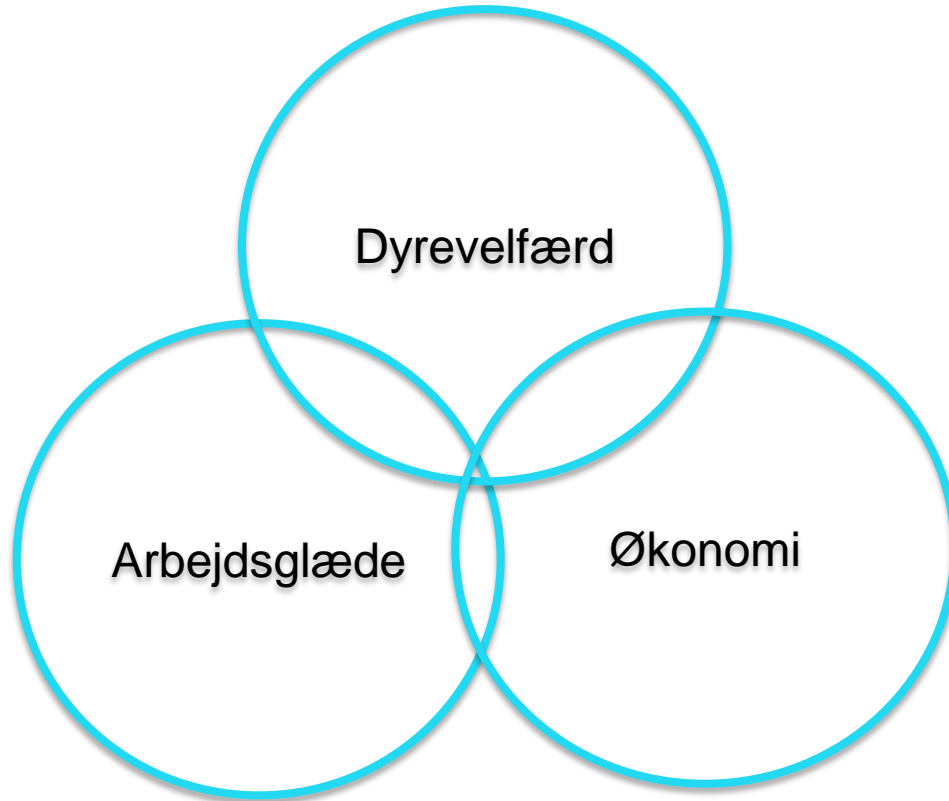
Hvordan skal sygestier indrettes og benyttes?

Hvordan opretholdes smittebeskyttelse?

Hvordan skal behandling tilrettelægges?

Hvad skal der ske, når dyret er rask?

HVORFOR FOKUS PÅ SYGESTIER?

ØKONOMI I SYGESTIER

Søer

3 % sygestier

3 ugers opholdstid

80 % forbliver produktionsdyr

Gevinst 100 kr. pr. årssø

Smågrise og slagtesvin

2,5 % sygestier

2 ugers opholdstid

75 % helbredes/slagtes

Gevinst 2 kr. pr. smågris

**Gevinst 4,5 kr. pr.
slagtesvin**

FLOW I SYGESTIERNE

- Forebyggelse
- Tilsyn
- Behandling i hjemmestien

- Tilbage i produktionen
- Slagtes

FOREBYGGELSE – SØER

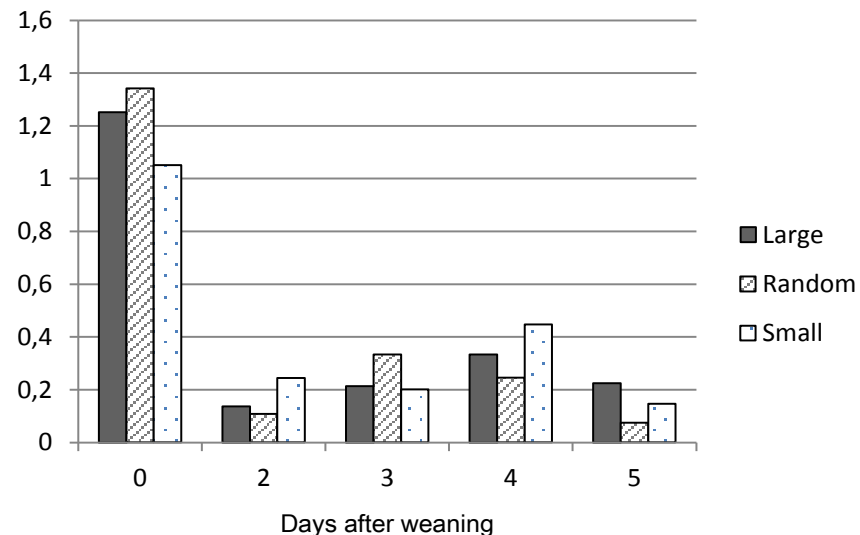
- 90 % af behandlingerne i drægtighedsstalden skyldes ben/klove
- Primært de første to uger efter gruppering
- Overvægt af unge søer
- Fokus på risiko-dyr

GRUPPERING AF SØER

Øget plads ved gruppering
Skridsikkert underlag

Øget fokus de første dage

KONKURRENCE OM FODERET

Sortere søerne i 4 aldersgrupper
Nem adgang til foderet

Fyldende foder, stor volumen
Halm før fodring

SØERNE REJSER SIG NÅR DER TILDELES HALM

DAGLIGT PASNING OG BEHANDLING I STIEN

- Opmærke OBS dyr
- Behandling af ”milde tilfælde”

Brug dyrlægen som sparring

TILSYN AF ALLE GRISE HVER DAG

Alle grise skal op og gå

LOVKRAV OM INDRETNING AF SYGESTIER

- Øget arealkrav
- **2/3 af minimumsarealet skal være med blødt leje**
 - Halmmåtte eller blød gummimåtte
- **Maks. 3 søer i sygesti**
- **Varme og køling**
 - Halm, overdækning, varmelampe eller gulvvarme
 - Drænet gulv eller overbrusning

INDRETNING AF SYGESTI TIL SØER

Lovkrav om 2,5 % sygesti-pladser

Anbefaling er 3-5 %

Konkurrence om foderet, 10 %

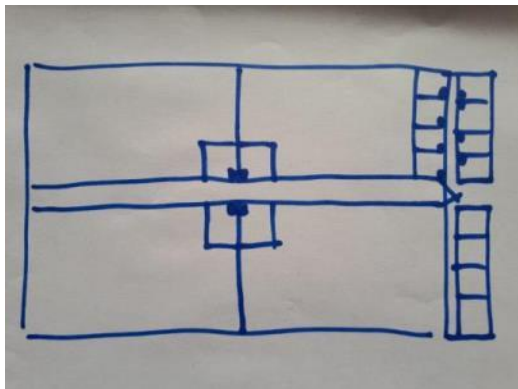

Drænet strøet underlag *eller*
Gummimåtte med fald

PLACERING AF SYGESTIER – SØER

Stier inde i
drægtighedsstien

Mindre stier til søer fra
andre sektioner

FRA SYGESTI TILBAGE I PRODUKTIONEN

- Raske søer skal ud af sygesti til hjemmesti eller opsamlingssti
- Slatte søer skal afsted hver uge

INDRETNING AF SYGESTIER – VÆKSTGRISE

Overdækning med nedadbøjet kant og justerbar højde
kant og justerbar højde

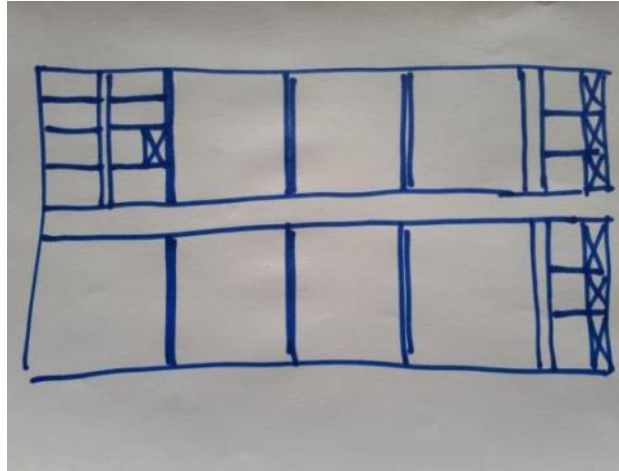
Foder og vand
Køling og varmekilde

PLACERING AF STIER – VÆKSTDYR

2,5 % pladser til opsamling af de mindste ved indsættelse

Eller kombination

2,5 % sygesti pladser i separate sektioner

3 NIVEAUER EFTER DYRENES BEHOV

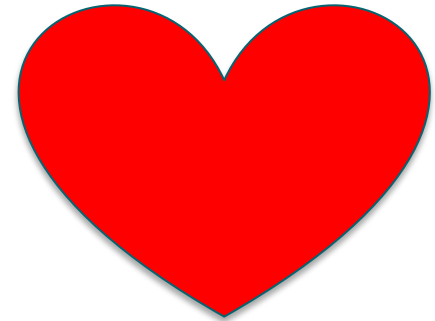
Tilsyn: alle de normale

Pasning: med vurdering af almenbefindende. Obs.

Sygepleje = Tender Loving Care i sygesti

Glem ikke **lidelsen**, smertelindring

Vurder æde-/drikkelyst

OPTIMALE FORHOLD – HVOR ER DER STØRST SANDSYNLIGHED FOR AT BLIVE RASK?

ENESTUER?

FLERSENGSSTUER – SOCIAL KONTAKT KAN GAVNE HELBREDELSEN

FOKUS PÅ SMITTEBESKYTTELSE

Bedre smittebeskyttelse mellem

- Sygestier
- Sygestier og øvrig opstaldning

Både af hensyn til dem der er i sygestien såvel som dem der er udenfor sygestien!

SYGESEKTION(ER)

1. Normale grise kører på hovedvejen. Striks sektionering
2. Syge dyr og dyr i bedring kommer i den/de 'kontinuerligt' drevne sektion(er) med sygestier og aflastningsstier. Aldrig ud derfra til yngre grise. Kun til slagtning/produktion. Passes sidst på arbejdsdagen. Separat fodtøj

Tænk alternativt. Se mulighederne frem for begrænsningerne

HYGIEJNE ER OGSÅ SYGEPLEJE

Mit postulat: Våde / beskidte stier er ikke sygestier

Halte grise rejser sig ikke for at gå på toilet

HOLD RENT OG TØRT

HVORFOR SKAL VI HAVE SYGESTIER?

Målet for os er hurtig bedring for optimalt udbytte

Målet for danske sygehuse er at have flest mulige ambulante behandlinger (hurtigt ind – hurtigt ud)

Hver 5. dansker var indlagt i 2014

Hvor mange grise tror I bliver ”indlagt” pr. år?

HVORNÅR SKAL GRISEN I SYGESTI?

Lovkrav:

Dyr der har brug for plads, ædeplads, ro og ekstra varme.

- a. Udskudt endetarm Isoleres**
- b. Dyr med benproblemer/ikke kan rejse sig. Springhalte**
- c. Store navlebrok/skuldersår. Isoleres hvis andre grise piller i det**
- d. Dyr med blodige sår skal isoleres indtil der er sårskorpe på**
 - andre grise kan slet ikke lade være med at pille!**
- e. Utrivelige taberdyr. Lovkrav**

HVILKE GRISE SKAL I SKÅNESTI?

Grise som ikke kan komme til foder/vand eller bliver mobbet af andre

Brok, hale-/ørebid, skedesår, andre sår eller bylder, hvis grisen ellers fungerer normalt (indtager foder/vand + bevæger sig uden problemer)

- **Grise med skader som andre dyr kan forværre ved at pille i dem**

HVILKE GRISE SKAL AFLIVES MED DET SAMME?

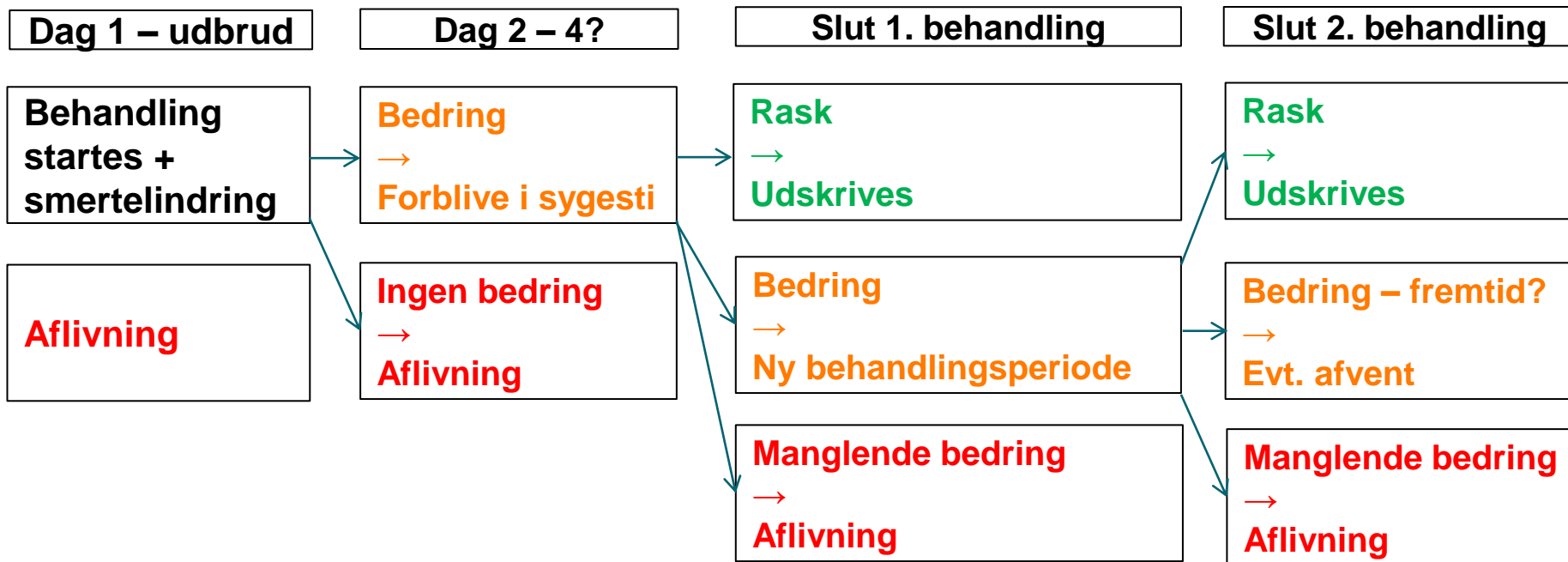
- **Grise som ikke er i stand til at rejse sig og indtage vand og foder. Mistanke brud**
- **Grise som har betydelige sår/skader**
- **Grise med navlebrok, som er alment påvirket**
- **Alvorlige halebid**
- **Grise med to eller flere problemer, fx**
 - **Sår (Halebid/øresår) og benproblemer**
 - **Utrivelighed og halebid/øresår, brok**

FVST-VURDERING

- VEJLEDNING TIL VELFÆRDSKONTROL I SVINE- BESÆTNINGER 2017

- a.** Væsentlig ulempe
- b.** Uforsvarlig behandling/væsentlig ulempe
 - Mangelfuld indretning af sygestier
- c.** Grovere uforsvarlig behandling (kan politianmeldes)
 - Dyr som ikke
 - Er flyttet til sygesti/behandlet/tilset af dyrlæge/aflivet i tide
- d.** Mishandling (politianmeldes)
 - Glemte dyr i sygesti (fx uden foder og vand)

FLOW DAGLIG VURDERING!

STALDPERSONALETS UDFORDRING

- Hvem har ansvaret for beslutningerne?
- Grise er byttedyr => farligt at vise smerte
- Kræver stor opmærksomhed **tidligt** at spotte syge dyr!
 - Start smertelindrende behandling i stien!
- Det vurderes indenfor få dage i sygesti, om der er mulighed for bedring. Hvis ikke aflivning!

TAKE HOME

1. **Forebyggelse, forebyggelse og atter forebyggelse**
2. **Grundigt dagligt tilsyn i alle stier + 1. handling**
3. **Tilstrækkeligt antal sygestier og plads til de raskmeldte**
4. **Faste aftaler om behandlingsforløb**
5. **Daglig stillingtagen i sygestierne, almenbefindende er afgørende**
6. **Dyr uden fremtid aflives asap**

SPØRGSMÅL?

